

**ԳԱՐԵԳԻՆ Բ ԱՄԵՆԱՅՆ ՆԱՅՈՅ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ
ԿՈՆԴԱԿՆԵՐ «ՄԱՏԵՆԱԴԱՐԱՆԻ ԲԱՐԵԿԱՄՆԵՐ»
ՆԻՄՆԱԴՐԱՄԻ ՆԻՄՆՄԱՆ ԱՌԻԹՈՎ**

ԳԱՐԵԳԻՆ Բ ԾԱՌԱՅ ՅԻՍՈՒՄԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ,
ՈՂՈՐՄՈՒԹԵԱՄԲՆ ԱՍՏՈՒԾՈՅ ԵՒ ԿԱՄՕՔՆ ԱԶԳԻՍ
ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԱԳՊԵՏ ԵՒ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ԱՄԵՆԱՅՆ ՆԱՅՈՅ,
ԾԱՅՐԱԳՈՅՆ ՊԱՏՐԻԱՐՔ ՆԱՄԱԶԳԱԿԱՆ ՆԱԽԱՄԵԾԱՐ
ԱԹՈՌՈՅ ԱՐԱՐԱՏԵԱՆ ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ ՄԱՅՐ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ
ՍՐԲՈՅ ԿԱԹՈՒՂԻԿԷ ԷԶՄԻԱԾՆԻ

ՔՐԻՍՏՈՍԱԿԱՆԻ ՄԻՐՈՅ ՈՂՋՈՅՆ ԵՒ ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ
ՆԱՅՐԱՊԵՏԱԿԱՆ
ՄԵԾԻ ՏԱՆՆ ԿԻՒԿԻՈՅ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍՈՒԹԵԱՆ,
ՊԱՏՐԻԱՐՔՈՒԹԵԱՆՅ ՆԱՅՈՅ
ՍՐԲՈՅ ԵՐՈՒՄԱՂԻՄԱՅ ԵՒ ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼՍՈՅ,
ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍԱՅ, ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԱՅ, ՎԱՐԴԱՊԵՏԱՅ,
ՔԱՂՆԱՅԻՅ ԵՒ ՄԱՐԿԱՒԱԳԱՅ,
ԹԵՄԱԿԱՆ ԵՐԵՍՓՈԽԱՆԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՈՅ, ԹԵՄԱԿԱՆ ԵՒ
ՆԱՄԱՅՆՔԱՅԻՆ ԽՈՐՀՐԴՈՅ ԵՒ ՊԱՇՏՕՆԷԻՅ ԵՒ ՄԻՐԵՑԵԱՆ ՆԱՄԱՅՆ
ՆԱԲԱՏԱՅԵԱՆ ԺՈՂՈՎՐԴԵԱՆ ՆԱՅՈՅ

«Զի ուր զանձր ձեր են, անդ ի սիրտք ձեր եղիցին»:
(Մարթ. Զ 21)

Նայոց Գրերի 1600-ամեակի պանծալի յոբելանի առջև, երբ մեր հայեացքները ուղղուած են դէպի բազմադարեայ գրաւոր մեր արժէքները, Նայրապետական Մեր այս կոնդակով գոհունակութեամբ արեղակացնում ենք, որ արդէն երեք տարի է, ինչ հաստատուել է

«Մաքենադարանի Բարեկամներ» բարեգործական հիմնադրամը՝ կոչում ծառայելու Երևանի Մաքենադարանում պաշտոլ փասնեակ հազարաոր ձեռագրերի, վաերագրերի ու հնափայ գրականութեան բարոք պահպանմանն ու հարսպագմանը, ուսումնասիրմանն ու հրապարակմանը, կոչում նաե նպաստելու հայագիպութեան եւ ձեռագրագիպութեան ասպարէգներում երիպասարդ նոր սերնդի կրթութեանը:

Սուրբ Մեսրոպ Մաշպոց Վարդապետի անունը կրող Մաքենադարանը ազգային մեր նուիրական հասպարութիւններից է, գանձարան՝ մեր նախնիներից աւանդում բազմադարեայ ժառանգութեան: Արդարեւ, անհնար է ճանաչել հայ ժողովրդին առանց ձեռագիր նապրեանների, ծաղկած յիշապակարանների եւ վաղ փպագրութիւնների, որոնցում իր ամեմապայծառ արփայպարութիւնն է գրել հայութեան հոգին: Գիրքը մեր հաւաքի անբաժան մասն է, անբաժան մասն է առ Նայրենին մեր նուիրումի ու սիրոյ, ճանաչողութեան ու արարումի ոգու, որը Աեւարանի լոյսով բացուեց ու փթեց ու պրուղներ փուեց անմահ:

Մեր հայերը Ոսկեղէնիկ հինգերորդ դարից ի վեր գրեցին ու թարգմանեցին այն ուրախութեամբ ու խանդավառութեամբ, որով դիմաւորեցին Մաշպոցին, երբ վերադառնում էր՝ Ասքուծոյ Կամբով բերելով հանճարածնունդ ու հանճարագործ 36 փառերը հայերէնի: Գրեցին, որ յայտնի լինի «երանելի մարդկանց ազնուութիւնը, ճշմարիտ հաւաքի հասպարութիւնը, ասքուածամերձ, ասքուածամօտ կեանքի վայելչութիւնը, սքանչելի կեանքի պայծառութիւնը»: Ինչ որ գրեցին, գրեցին աղօթքով, գրեցին հակառակ աւերի ու թալանի, հակառակ խաարի: Դարեր-դարեր անխոնջ գրեցին, մաքրեաններ ու յիշապակարաններ ծաղկեցին, ու գիրքը դարձա սքրութիւն, լոյս ու ճանապարհ:

Յիրաւի, պարմութեան մէջ եզակի երեւոյթներից է այն իրողութիւնը, որ ազգային պեպրականութիւնը կորցրած, օտարի ամենաձանր փիրապեպութեան ներքոյ գրնուող հալածական ժողովուրդը ձեռագրեր էր սքրեղծում, գրքեր փպագրում: Գրում եւ փպագրում էին դժուարութիւններ յաղթահարելով, գոհողութիւնների գնով, փարագրութեան մէջ, բայց՝ անձանձիր, հաւաքալով հայախօս ու աղօթաշունչ այդ գրքերի լուսաքեր, ազգապահպան ու ազգաշէն առաքելութեանը, հաւաքալով լուսաւորութեան ուժին, մարդկութեան առաջագնաց, խաղաղ գալիքին: Այս հաւաքով փորձութիւնների, աւերների ու կոտորածների ժամանակ նախեւառաջ գրքերը փրկեցին, պահպանեցին գաղթի ճանապարհներին, օտարութեան մէջ, պահպանեցին ինչպէս սուրբ նշխար:

Այսպիսին է Մաքենադարանում հաւաքում մեր գրաւոր ժառանգութիւնը, որն իր պարմական, մշակութային ու իմացական եւ իր հոգեւոր արժէքով միայն մերը չէ, այլեւ համայն մարդկութեանը: Մաքենադարանը պիտի պահպանենք իբրեւ հոգու սքրագան փաճար, գիպութեան ու արուեստի լուսեղէն կաճառ՝ միշտ մնալով շարունակողները մեր նախնիների իմաստասէր վարքի: «Զի ուր գանձք ձեր են, անդ եւ սիրտք ձեր եղիցին»,- ասում է Քրիստոս՝ մեր Փրկիչն ու Տէրը: Մեր գանձերը կշարունակեն ապրել, կշարունակեն իրենց առաքելութիւնը, քանի դեռ մենք նրանց հնաքոյր, բազմախօս էջերում կփնտրենք մեր հոգին ու էութիւնը, մնալով նաեւ շարունակողները մեր նախնիների նուիրումի ու նախանձախնդրութեան, որով վանքերում՝ գրչութեան կենպրոններում գրքեր հաւաքեցին եւ ընդօրինակեցին ու մաքենադարաններ կազմեցին:

Սուրբ Սահակ Դարթեւ Հայրապետի և Սուրբ Մեսրոպ Մաշտոց մեր մեծ Ուսուցիչների խնամքով ծնունդ առնելով՝ փաստիկն զհարիւրամեակ Մայր Աթոռի հովանու ներքոյ պահպանուեց ու հարստացուեց Սուրբ Էջմիածնի Մարենաղարանը: Այդ հարուստ ու անգնահատելի հաւաքածուի ժառանգորդն է այսօր Երեւանի Մարենաղարանը՝ աւելի քան կէս դար գործելով իբրև պետական գիտական հաստատութիւն և շարունակելով լինել մեր ժողովրդի հայարութեան ու հոգածութեան առարկան:

Մարենաղարանը, սիրելիներ, պիտի շարունակի մնալ համազգային մեր սիրոյ և ուշադրութեան կենտրոնում, որպէսզի մեր անգնահատելի արժէքները ամբողջութեամբ ու լիարժէքօրէն ուսումնասիրուեն, մարտցունեն ու ճանաչելի դառնան մեզ և միւս ժողովուրդներին, շարունակելով լոյս սփռել՝ իմացութեան, հաւատի, սիրոյ ու նուիրումի: Գանձեր ունենք Մարենաղարանում ամբարտաձ, ուրեմն՝ թող այնպէղ լինեն նաև մեր սրտերը:

Ոգեկոչելով Սուրբ Սահակ և Սուրբ Մաշտոց Երանելիներին, մեր մարենազրութեան բոլոր անխոնջ մշակներին՝ գրիչներին, ծաղկողներին, կազմողներին, սպացողներին, օրինաբանելով ձեռագրեր փրկագնողներին ու բարերարներին, յորդորում ենք բոլորիդ, հաւաքացեալ ու սիրեցեալ Մեր ժողովուրդ. հայ դպրութեան, մշակոյթի, մարենազրութեան և պատմութեան նկարմամբ խորը ակնածանքի և խոնարհումի զգացումով մասնակցէք Մարենաղարանի գործունէութեանն ու ծրագրերին ձեր ընծայարեւումներով, սաքարէք ու գօրակցէք նրա առաքելութեանը: Հաւատարիմ ու հոգացող սրտերով պահպանենք ու փոխանցենք մեր գանձերը սերունդներին, որպէսզի անցեալի ու ներկայի յարարելու շաղկապումով լուսաշող ծնունդ առնի մեր վաղուայ օրը, ու պայծառ փայլի հայոց ապագան, որպէսզի սերունդների շուրթերին շարունակի հայարօրէն հնչել. «Զի թէպէտ և եմք ածու փոքր, և թուով յոյժ ընդ փոքու սահմանեալ, ... սակայն բազում գործք արութեան գրասին գործեալ և ի մերում աշխարհիս, և արժանի գրոյ յիշարակի»:

Ողջ լինուք ի Տէր, զօրացեալք շնորհօք Սուրբ Կոզմոյն, և յաւեր օրհնեալ ի Մէնջ, ամէն:

Օրհնութեամբ՝

ԳԱՐԵԳԻՆ Բ

ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ԱՍԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ

Տուա Գիրս Օրհնութեան ի 3-ն Սեպտեմբերի

Յամի Տեառն 2004 և ի թուին Հայոց ՌՆԾԳ

ի Մայրավանս Սրբոյ Էջմիածնի

ընդ համարա 254